

Januš Golcer:

Spominski zaušnici

(Konec)

Prvi spominski udarec

V naši župniji se je udeleževal dolga desetletja kot sadni strokovnjak Koferec Tona. Razumel je cepljenje po starem, pa tudi novega načina odgoje sadnih dreves se je nekje toliko nagledal, da so ga klicali, če je kateri obnavljal sadovnjak.

Dolgi, začikani, dobrodušni in že seve davno rajni Tona je pripravil tudi pri nas oporne kolce, drevescem je prirezal korenine in krone ter je pripravil v nekaj dneh vse za sajenje.

Koferec je prepričal očeta, staro mater in mater, da morajo biti posajena vsa nova drevesa en dan. Ta dan pa bi naj bil v kolendrih naše hiše za vse čase domač praznik.

Zbobjal je iz cele fare postopače, da bodo pri mesu in vinu njemu na razpolago, za zakopavanje jam, ker saditi je hotel prva drevesa sam domačim in drugim v pouk.

Od Koferca nastavljeni praznični dan za našo hišo je bil enkrat v začetku aprila 1895.

Ob sedmi uri zjutraj je bilo pri vsaki blizu do vrha zasuti jami pripravljeno drevesce ob že zaplacenem kolcu.

Sadjar Koferec je peljal vse prebivalce naše hiše v sadonosnik.

Postavil se je k prvemu drevescu, se odkril in isto smo storili vsi drugi. Prijel je mene kot prvega in tedaj še edinega domačega sina za roko. Moral sem prijeti z levico za kolce, z desnico pa drevesce. Tona je vzel lopato in je obmetaval korenine drevesca z drobno zemljo. Meni je velel, naj skrbno pazim, kako zasipava korenine, katere sem stresal na njegovo zapoved z naglim privzdigavanjem debeleca, da bi se zemlja lepo razdelila in sprejela male korenine pod svojo odejo. Drevesce je bilo hitro obsuto z zemljo, katero sem moral še na lahko pohoditi. Za tem je vzel sadjarski mojster mekovo tito in me opozoril:

»Poba, dobro glej, kako se priveže zasajeno drevesce h kolu!«

Prva jabolčka je bila s koreninami po vseh tedaj navodnih pravilih v zemlji in privezana. Koferec je pobral z levo klobuk s tal, z desnico pa mi je primazal zaušnico, da sem se zavrtel parkrat krog sveže zasute jame. Nenadoma in s toliko slovesnostjo pripeljana zaušnica je vse presenetila do onemoglosti.

Šele tedaj, ko sem bruhnil jaz oklofutani v glasen jok, so zarežali babica v Koferca:

»Ferdamani čikar, si li mar ponorel, da biješ nedolžnega otroka?«

Dej je komaj čakal na ta odgovor. Pokril se je pokazal z desnico proti meni in razložil klofuto z besedami:

»Fantek bo bodoči gospodar te domačije in bo vlekel glavni dobiček ravno iz novega sadnega nasađa. Z udarcem po licu sem mu moral zabiti v glavo, kako se posadi pravilno mlado drevesce, ker od tega je odvisna vsa bodočnost in dobičkanost drevesa. Poba bo pomnil in znal od tega slovesnega trenutka do smrti, kako treba zaupati zemlji drevesce, da rodi pozneje dober in obilen sad!«

Ravnokar navedeno tolmačenje praznične zaušnice je zadovoljilo vse. Kaj sem hotel jaz, za bodočega gospodarja s klofuto potrjena reva? Obrisal sem si z rokavom solze, izpljunil žalost in bil prepričan, da je bil Koferec udarec od ljudske navade predpisan obred.

Zaušnica pri novem mejniku

Dobro leto za zasajenjem sadonosnika je kupil oče na sodni dražbi za 4000 goldinarjev veliko posestvo že tedaj rajnega starega Dračkega v sosedni

župniji Buče. Z vsemi mejaši se je sporazumel mirno kot novi gospodar obsežne Dračkovine, le Pokličev Juzl ni hotel priznati stare razmejitve v gozdu.

Nekega jutra so se zbrali pri nas na domu nekateri občinski možje z oblastnim zemljemercem. Pri razmejitveni komisiji je bil tudi neizogibni Koferec Tona v ylogi postavitelja novega, po mapi določenega mejnika.

Koferec je prinesel od nekod na levi rami dolg kamen, v desnici je držal košaro z lončenimi in steklenimi črepinjami. Meni je naložil trebežnico.

Komisija je krenila na pot v gozd na sporno mesto. Mlad zemljemerec je meril s trakom po tleh in s šestilom po mapi dolgo časa, preden je stopil na odmerjeno ter preračunano točko in zaukazal:

»Vi dolgi mož tamle, tukaj izkopljite in usadite novi mejnik!«

Začikani Tona je izkopal lastnoročno s trebežnico luknjo tako, da je lahko sprejela dve tretjini za mejo določenega kamna. Na dno luknje je izsul iz košare črepinje in šele na te je položil mejnik. Preden je začel zakapati kamen, se je razkril in je opravil gologlav to slovesno delo.

Ko je pohodil in potepal skrbno zemljo krog mejnika, je pobral z levico klobuk, z desno roko pa zagrabil mene in me potegnil tik k obmejnemu kamnu. Pokazal mi je s kazalcem desnice drugi mejnik na bregu, me obrnil in meril s prstom v dolino proti tretjemu mejniku, katerega je priznaval Poklič z onim na vrhu od nekđaj kot pravilna. Kakor hitro sem potrdil, da sem si ogledal vse tri mejnike, me je klofutnil, da je kar zapelo in odjeknilo daleč v gozd.

Odmev spominske zaušnice se še ni bil povsem porazgubil, je že pestil mladi zemljemerec Koferca in mu metal v obraz psovke z očitki skrajne posurovelosti in naravnost ponorelosti.

Začikani potegon se je smejal razbesnelemu zmerjanju gospoda. Ker se ni pridružil zemljemercem nastopu nobeden od navzočih, se je še on pomiril in poslušal Koferecovo pojasnilo o upravičenosti in zakonitosti klofute ob novem mejniku.

Tona je podnavkval neizkušenega zemljemerca in mene takole:

»Gospod, čisto zastoj ste se razpihali na jezno plat. Tale pobič bo bodoči Golečev 'birt'. Po tej zaušnici bi lahko Poklič ali kateri drugi stokrat predstavil mejnik, mladič bo pomnil do smrti dobro, s katerim kamnom, na katerem mestu in s katerima pogledoma na hrib in v dolino smo določili in uravnali danes mejo!«

Debela zmotā

V zgodnji mladosti sem prejel dve spominski zaušnici, ki bi me naj ustoličili za naslednika rajnemu očetu. Malokdo se je tako debelo zmotil s slovesnim oklofutanjem kakor Koferec Tona, ko je mazal mene s svojo šapasto dlanjo ob priliki zasaditve prvega drevesca v novem sadonosniku in pri razmejitvi v gozdu.

Eno leto po teh udarcih so me odpeljali oče radi tega, ker sem baje preveč nagajal iz prirojene živahnosti babici, v Celje, kjer so me vpisali v gimnazijo.

Dokončal sem srednjo šolo in bogoslovje, a nikdar nisem nasledil očeta na domu.

Prav dobro sem si pa zapomnil do danes, kako se pravilno usadita sadno drevce in nov mejnik!

Vsi ki potujete, ne pozabite

na novi vozni red!

Dobite ga za 2 din v Tiskarni sv. Cirila



Nov redilni prašek za prašiče



Vsak kmetovalec si »Redinom hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Za 1 prašiča zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitkov naprej 12 din.

MOSTIN

Moštna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov stane 20 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 steklenici 16 din.

Za boljše izbrljanje poštnine priporočamo, da naroči eden za več sosedov skupaj. 106



Prašek za pisanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebeljenje govedi in telef. Veliki zavitek stane 10 din. Poštnina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitkov 12 din.



Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek stane 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.



Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistro ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar, 1 zavitek stane 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

Pravi Redin, Govedin, Mlekin, Konjin ter Mostin se dobi samo v zavitkih z gornjimi slikami in ga prodaja samo

Drogerija KANC, Maribor, Slovenska ulica

